

Van boerenmeid
tot politievrouw

‘Ik heb jou al te veel verteld.’
Marja tegen haar biograaf Joop

‘Oude dametjes zijn niet altijd zo aardig als ze eruitzien.’
Joop

‘Mieke van Looij uit Absdale effende het pad voor politievrouwen.’
Quido van der Heijden, journalist *Provinciale Zeeuwse Courant* –
BN/DeStem Terneuzen

‘Na het boek straks de film? Het boek leest als een filmscript.’
Ruud de Boer, radioverslaggever RTV Rijnmond

‘Waarom ben je niet een lief oud vrouwtje?’
Ludith (nichtje)

‘U bent mijn directeur en dictator.’
De tuinman van Marja

‘Een boek om in één adem uit te lezen.’
Jan Struijs, voorzitter Nederlandse Politiebond

Joop van der Hor

Van boerenmeid tot politievrouw

Het levensverhaal van Marja (Mieke) Mulderij – Van Looij

Met een voorwoord van Jan Struijs

de>>>>
meent
— UITGEVERIJ —

© 2022 Joop van der Hor

Foto van de auteur: © Vladimir & Maya Opara

Opmaak: Ferrazzo, Nissewaard

Redactie: J.P. van der Zwaluw, Tijn Boon

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

ISBN 978 90 832 2765 8

NUR 320

www.uitgeverijdeemeent.nl

Voor mijn lieve ouders

‘Deze biografie, mijn boek, draag ik op aan mijn vader en moeder om hen te bedanken voor de goede zorgen voor mij en voor mijn zus Emmy en broer Ed. Ik wil ook zeggen dat het me spijt dat ik hen zoveel verdriet heb bezorgd door mijn levenswijze. Maar als er een hemel bestaat, dan weet ik zeker dat zij daar zijn en hoop ik dat zij, wanneer zij dit boek lezen, beseffen dat het toch allemaal goed met mij gekomen is.’

Marja (Mieke) Mulderij – Van Looij

Inhoud

Voorwoord door Jan Struijs	9
Inleiding door Joop van der Hor	11
Deel I Boerentijd – Oorlog – Smokkelen	15
Maria, Mieke of Marja?	15
Absdale, Heikant, Kapellebrug en Sint Jansteen	17
Een blonde Zeeuws-Vlaamse boerenmeid	21
Tachtig jaar vriendschap	29
Hongerwinter en vliegende bommen op Absdale	31
Vlees van een dood paard	34
De slag om Axel en de beschieting van de basiliek van Hulst	35
Gdynia en de held van Axel	37
De dood in de ogen	43
Spijbelen en verliefdheid	45
Van kruimeldief tot Zondige Zeeuw	49
Alles behalve een non	53
Miekes kapelletje	56
Boerenknecht met tietten	59
Watersnoodramp	65
Toneelpeelster	68
Affaïre met getrouwde politiemann en smokkelaar	71
De dokter, de pastoor en de burgemeester	84

Deel II Politieperiode	89
Een wonderbaarlijke sollicitatie	89
Rotterdam: opleiding, schuiladressen	94
Naakte man, gekriebel en ‘iets’ in de kelder van het hoofdbureau	107
Woningnood en een vervallen boerderij	121
Mijn mooiste jaren bij de politie	126
De boerderij van Vincent van Gogh	135
‘Pestagenten’ in Hoogvliet	140
Van politieman tot buschauffeur	147
Marja en vrouwenemancipatie bij de politie	159
Met ‘pensioen’ en afscheid in Landhuis De Oliphant	171
Deel III Mijn leven na de politie	175
Met de kanker in zijn en mijn lijf	175
Koninklijk Leger der Onbenulligen	184
Hervonden geluk	186
Terug naar Sint Jansteen	193
De voorlaatste halte	204
Epiloog	206
Verantwoording	
Namenregister	210
Bronnen	214
Over de auteur	216

Voorwoord door Jan Struijs,
voorzitter Nederlandse Politiebond

'Moeder overste' bij de politie

Een vacature in het damesweekblad *Libelle*. Dat maakte dat Marja (Mieke) Mulderij – Van Looij koos voor een carrière bij de politie. Een bijzondere stap, want vrouwen bij de politie? Dat was in de jaren '60 helemaal niet gewoon. Zij trof dan ook een werkorganisatie aan die niet gewend was met vrouwen om te gaan. In deze periode mochten vrouwen bij de politie alleen een rok dragen, maar geen pistool. En bij een huwelijk of zwangerschap volgde direct 'ervol' ontslag. Vrouwelijke politieagenten werden niet aangesproken als agent, maar als koffiejuffrouw. Nachtdiensten werden voor hen te gevaarlijk geacht en leverden bovendien spanningen op bij het thuisfront, vanwege hun mannelijke collega's. Intimiteit en seksualiteit waren binnen deze warme maar rauwe politiecultuur onbespreekbaar. Homoseksualiteit bestond niet of was taboe. Als vakbondsman weet ik: (verworven) rechten komen nooit vanzelf. Ook niet bij de politie. Aan verandering en nieuwe rechten gaat vaak een langdurige strijd vooraf, gevoerd door individuen met veel moed. Het lijkt geen twijfel dat ook Mieke – een van de eerste vrouwen bij de Rotterdamse politie – actief heeft bijgedragen aan de emancipatiestrijd binnen deze organisatie. Ik hoorde voor het eerst over haar bij de Verkeerspolitie Rotterdam, waar ze jarenlang werkzaam was en 'moeder overste' werd genoemd. Een eretitel, verdiend omdat ze altijd klaarstond voor haar collega's en hen bijstond in moeilijke situaties. Ook toen maakten politiemensen immers veel mee. Marja zorgde ervoor dat vrouwen onmisbaar werden voor de politie. Daarmee verbeterde zij niet alleen de kwaliteit van het werk, maar gaf ze ook een impuls aan de diversiteit binnen de werkorganisatie.

Intussen heeft de politie zich op alle vlakken met vallen en opstaan verbeterd. Maar de gelijkwaardigheid tussen vrouwen en mannen is binnen de politie niet uit de lucht komen vallen. En tot op de dag van vandaag is

deze strijd voor rechten van vrouwen (en ook voor minderheden) gaande en hard nodig. Mondige vrouwen zoals Marja én mannen die hierin – al dan niet bewust – het voortouw nemen, zijn onontbeerlijk. Ik hoop dat zij die dit grondrecht voorstaan en verdedigen indien nodig, inspiratie halen uit deze door mijn oud-collega Joop van der Hor geschreven biografie. Marja hield stand in een organisatie waar haar aanwezigheid als vrouw in eerste instantie geen vanzelfsprekendheid was.

Toch spreekt zij met veel warmte en passie over haar tijd bij de politie. Ze vertelt in dit boek open over haar privéleven en haar loopbaan, neemt geen blad voor de mond over zowel de mooie als de pijnlijke ervaringen.

Haar intrigerende verhaal laat zien hoe steun, humor en onvoorwaardelijke saamhorigheid van groot belang zijn. Niet alleen bij de uitoefening van het mooie maar zware beroep van politieagent, maar in de hele huidige samenleving. Een boek om in één adem uit te lezen.

Jan Struijs

Inleiding door Joop van der Hor

Oud-politieagente doet boekje open

‘Ik vind het belangrijk in deze biografie te vermelden dat ik tijdens mijn gehele loopbaan zelf nooit echt last heb gehad van wat nu #MeToo wordt genoemd’, zegt Marja Mulderij – Van Looij. ‘Op enkele kleine incidenten na, zoals een opkruipende hand op mijn knie onder tafel, een poging om mij naar de kelder van het hoofdbureau te lokken en een adjudant die tijdens het autorijden met zijn hand wel erg vaak naast de versnellingspook misgreep en langs mijn linkerbeen wreef. Als je het zo achter elkaar ziet staan, is dit anno 2022 eigenlijk toch wel een flink lijstje. Maar goed, ik liet hem gelijk weten dat hij verkeerd bezig was, waarna het snel was afgelopen met ‘misgrijpen’.

Ik denk dat dit de beste tactiek is in zulke situaties. Ik wil de gebeurtenissen bij het televisieprogramma *The Voice* zeker niet bagatelliseren, maar als je direct laat weten dat je er niet van gediend bent, dan bedenken die ‘hitsige heren’ zich wel twee keer voor ze weer een poging ondernemen. Bij mij heeft dit altijd geholpen, zowel bij de adjudant als bij de collega die zich onder tafel vergiste welke knie van hemzelf was. Niet alles moet worden geschaard onder seksueel getinte opmerkingen of ongepast gedrag. Naar mijn mening moet er ook ruimte zijn voor humor, destijds bij de politie dus vooral ‘mannenhumor’, en die wijkt over het algemeen behoorlijk af van wat vrouwen leuk vinden of aankunnen. En geloof mij, ik heb heel wat van die zogenaamde humor moeten aanhoren. Maar als het mij te gortig werd, dan zei ik er wat van of verliet ik de wacht op niet mis te verstane wijze.

Ik begrijp overigens ook wel dat niet elke vrouw of elk jong meisje zich een houding weet te geven als haar zoiets overkomt. Ik heb, in de aanloop van dit boek, contact gehad met enkele oud-collega’s en zonder in detail te willen treden, kan ik wel zeggen dat zij minder geluk hebben gehad dan ik. Ik had het ‘geluk’ al heel vroeg ermee geconfronteerd te worden op de boerderij van

mijn ouders. Met een aanhanger vol jonge boerenknechten werd ik het land op gestuurd. Wat er dan allemaal achter je rug werd gezegd, zal ik hier maar niet herhalen. Ik bestuurde de tractor en pakte dan opzettelijk elk hobbeltje op de weg dat ik maar kon vinden.

Mensen vragen soms in bedekte termen, of heel direct en confronterend, waarom ik geen kinderen heb voort- en grootgebracht. Eerlijk gezegd had ik daartoe niet de behoefte, maar als het anders was gelopen, had ik misschien toch wel graag kinderen willen krijgen. Dan had ik moeten stoppen met werken en dat kon niet met een klein salaris, het afbetalen van een schuld en de alimentatie aan Gijsje van Steenbeek, de ex-vrouw van mijn eerste echtgenoot Dick Mulderij, over wie later meer. Het was geen vetpot. We moesten het allebei kalm aan doen en echt flink sparen om twee weekjes met vakantie te kunnen gaan.

De politievrouwen van nu hebben het op straat stukken zwaarder dan wij destijds en lopen ook veel meer risico tijdens de uitoefening van hun werk. Maar zij hebben gelukkig wel de voordelen die horen bij een moderne en geëmancipeerde maatschappij, zoals zwangerschapsverlof en andere regelingen, anders dan de vrouwen van vroeger die ‘eervol’ met ontslag gingen als ze zwanger waren. Ik vraag me nu wel eens af wat daar zo ‘eervol’ aan was? Ik ben er best een beetje trots op dat mijn generatie en de daarop volgende het pad voor de collega’s van nu hebben mogen effenen, het is ze zeer gegund. Met de regelingen van nu zou ik wellicht ook moeder en, gezien mijn leeftijd, misschien zelfs wel (over)grootmoeder geweest kunnen zijn. Maar ik weet niet of ik dan mijn levensverhaal in alle eerlijkheid zo had laten optekenen.’

Marja Mulderij – Van Looij was een van de eerste vrouwen bij de Gemeentepolitie Rotterdam. In *Van boerenmeid tot politievrouw* doet ze letterlijk een boekje open over haar ervaringen en belevenissen binnen en buiten het politiekorps. Ze kan zich de vele leuke en minder leuke voorvallen en spannende gebeurtenissen, bij de Verkeersbrigade en de bureaus Raam en Haagse Veer, Straatweg, Boezembocht, Nassaukade, Linker Veerdam (Kaap) en Hoogvliet, nog helder voor de geest halen.

Als kind overleefde Marja van Looij, die in 1934 werd geboren als Maria in Sint Jansteen (Zeeuws-Vlaanderen), de rondom haar dorp neerkomende, voor Antwerpen bestemde V1-bommen en de Slag om de Schelde. En ze

overleefde ook de difterie, een besmettelijke en ernstige bacteriële ziekte die destijds een van de belangrijkste doodsoorzaken was onder jonge kinderen. Haar eerste vriendje was de door alle politiekorpsen in Europa en Interpol gezochte zware crimineel Willy Verdurmen. Daarna onderhield ze jarenlang een verhouding met een reeds getrouwde rijkspolitieaan, met wie ze samen boter, sigaretten en andere goederen van en naar België smokkelde.

In 1960 trad ze toe tot het politiekorps van de gemeente Rotterdam. Op straffe van ontslag moest ze haar geheime liefdesleven met de veel oudere, gehuwde politieaan jarenlang geheim houden. Uiteindelijk volgde er een scheiding waarna de twee eindelijk in de openbaarheid hun gevoelens mochten tonen aan de buitenwereld. Echtgenoot Dick Mulderij kocht zonder overleg en met geld van Marja een oude vervallen boerderij in Hellevoetsluis, waar het tweetal uiteindelijk toch flink wat mooie jaren samen mocht beleven, tot Dick aan kanker bezweek. Ze was 'helemaal klaar' met mannen, maar jaren later kwam toch Rob Poldervaart in Marja's leven. Over die periode zegt ze: 'Dit waren mijn gelukkigste jaren.' Helaas is ook Rob haar ontvallen.

Marja is een echte Zeeuwse babbelaar. Ze praat en praat en praat aan één stuk door tijdens de vele interviews voor de totstandkoming van deze biografie. Het uitfilteren van wat leuk en aardig was en wat vooral echt niet in dit boek mocht ontbreken, heeft een voldragen zwangerschap aan tijd gevegd. Een bezoek met Marja aan haar geboortedorp 'Absdale' is geen enkel moment saai of vervelend. Ze oogt aanzienlijk vief voor een vrouw van 88 jaar oud. Haar opmerkelijk goede en heldere geheugen en de vele foto's en (werk)documenten blijken tal van geheimen te bevatten die ze niet mee het graf in wil nemen. Sommige verhalen en anekdotes schreeuwen er als het ware om gepubliceerd en bewaard te worden. 'Niemand hoeft bang te zijn dat het ergste boven komt in mijn boek – nou ja, bijna niemand', lacht ze schalks. 'Het zijn inderdaad soms best pittige verhalen die menig wenkbrauw zullen doen fronsen, die #MeToo-achtige vormen aannemen en zeker herkend gaan worden door de oud-collega's uit Rotterdam en nabestaanden van familie en vrienden uit Zeeuws-Vlaanderen.'

Marja heeft de wens dat haar verhalen en belevenissen niet vergeten worden. *Van boerenmeid tot politievrouw* is eerder een geschreven tijdslijn vol mooie verhalen en trieste herinneringen dan 'zomaar' een boek over iemands leven. Met deze biografie, haar levensverhaal, maakt ze zich een

klein beetje onsterfelijk. Marja Mulderij – Van Looij heeft zich met dit boek een plekje verworven tussen de namen van andere beroemde en beruchte streekgenoten, zoals Willem van Hanegem, Mathilde Willink, Sandra Roelofs – Saaskasjvilli en meesterboef ‘dokter’ Willy Verdurmen. Ik wens u veel leesplezier en momenten van herkenning.

